

Kart

Økt 2

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
21

OPPVARMING: KART BLANCHE

Dette skal skje:	Elevene beveger seg på gulvet/bakken og følger instruksjoner med utgangspunkt i de fire himmelretningene, X- og Y-akse.
Du trenger:	Laminerte gulvark, T21Ø6 Kart Blanche golvsilt til laminering: I økt 2: nord, sør, øst, vest, X-akse, Y-akse, 1, 2, 3, 4, 5, A, B, C, D, E. En «geograf-caps» (KÅL-capsen). Maskeringstape (innendørs), farget vann (utendørs).
Forbered i forkant:	Print og laminér gulvarkene.
Forbered i rommet:	Plasser himmelretningene riktig (bruk kompass) på gulvet/på bakken. Lag en X- og Y-akse med tape /farget vann, og plasser bokstavarkene med lik avstand langs X-aksen og tall-arkene med lik avstand langs Y-aksen. Dersom øvelsen gjøres innendørs festes arkene med tape, dersom utendørs med stein e. l.
Slik ser rommet ut:	Åpent rom inne eller ute.

VEILEDNING:

Vis de ulike retning på gulvet/bakken og forklar at dette er ekte himmelretninger (nord, sør, øst, vest). Forklar de nye elementene i oppvarmingen: x – aksen og y – aksen med tall og bokstaver. Veileder tar på geograf-capsen og instruksjonene begynner. Forklar at elevene skal følge instruksjonene til geografen, som innebærer å mime/leke at de gjør ulike ting, samtidig som de forflytter seg til i forhold til himmelretningene i rommet, X- og Y-aksen. Når geografen roper ut: «Kart blanche» skal elevene bevege seg i alle retninger. Test ut et par instruksjoner først, for å sikre at alle har forstått. Målet er at dette skal være gøy, energisk, variert og at elevene får utfolde seg fysisk, så hold oppe tempoet så snart alle har forstått. Velg et utvalg av instruksjonene under. Begynn med de nye instruksjonene og utvid til en blanding av det kjente og det nye. Finn gjerne på egne instruksjoner!

- Dans mot sør
- Plukk poteter på C1
- Kart blanche!
- Gjem noe som tyver på D5
- Spioner på noen mens du står på B4
- Stå i vest med hendene på hodet
- Hink til øst
- Finn en partner og lag en stol med kroppen sammen på A3
- Jorda rundt!

REFLEKSJON: KARTKJENNSKAPSVEGG

Dette skal skje:	Elevene deler kartkjennskapen sin på veggen.
Du trenger:	Papirrull, penner/tusj/farger, papir i ulike farger, lim, tape, sakser, noe å henge papirrullen opp på veggen med (tape, heftmasse/lærertyggis eller tegnestifter).
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	Heng papirrullen opp på veggen, så lang at alle kan skrive og tegne på den samtidig. Evt. på gulvet, og at den henges opp etterpå.
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

Samle alle foran kartkjennsapsveggen. Fortell at det finnes et navn på det de nettopp har gjort; Geocaching («geokæsjing» på norsk). Rundt om i verden er det mange ting som kalles cacher («kæsjer») (som konvoluttene deres), og de er gjemt i byer, på fjell, ved elver– på alle slags offentlige steder. Folk har laget spesielle esker med spesielle gaver i og de har bestemt hvor de skal gjemme dem. De deler koordinatene for sin cache på spesielle nettsider slik at andre kan prøve å finne dem. Når noen finner cachen bytter de gave og skriver navn, dato og en hilsen i ei loggbok, og så kan de registrere funnet sitt på nettsida. Hvem som helst kan gjemme cacher, ofte er de gjemt på steder som betyr noe spesielt for dem som har gjemt dem der, eller et sted de har et spesielt godt minne til. Be elevene tenke et minutt på hvilket spesielt sted de ville valgt å gjemme en cache på.

Spør: Synes du at paret ditt fant et bra gjemmested for konvolutten sin? Hvilket gjemmested syns dere var best, og hvorfor? Hvilke nye kartferdigheter har dere nå? Hvordan syntes dere det var å bruke koordinater? Hva gjorde paret ditt bra?

Gi alle noen minutter ved kartkjennsapsveggen, til å fylle inn mer av det de vet om kart, bade geocaching, koordinater og andre ting. Be elevene finne seg noe å skrive/tegne med og gå fram til kartkjennsapsveggen og skriv/tegn. Dersom det er trangt kan de skrive/tegne på lapper som de fester til rullen etter hvert.

NOTATER

Kart

Økt 2

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
21

HOVEDAKTIVITET: GEOCACHING /KONVOLUTT-JAKT I KLASSEROMMET

Dette skal skje:	Elevene skal utforske koordinater gjennom å gjemme og finne konvolutter i klasserommet.
Du trenger:	Gullkista, klasseromskartene elevene lagde i Økt 1, C5 – konvolutter (en til hvert par), Legofigurer (to til hver gruppe), blyant til hvert par, ei lita loggbok til hvert par. Fargestifter til hvert par. Tape og heftmasse/lærertyggis.
Forbered i forkant:	Forbered «utstyrspakke» til hvert par: 1 legofigur, 1 blyant, 1 loggbok oppi en konvolutt. Planlegg hvordan logistisk best gjennomføre punkt 4-6 slik at elevene får mest mulig tid til å lete og finne.
Forbered i rommet:	Sett fram gullkista og legg utstyrspakke til hvert par oppi.
Slik ser rommet ut:	Klasserommet

VEILEDNING:

Elevene sitter tett sammen foran gullkista.

1. Vis elevene et eksempel på et kart over klasserommet (fra en av gruppene i økt 1). Framhev x – og y – akse med tall og bokstaver (som brukt i oppvarming), spør hva bokstavene og numrene er der for. Minn dem på hvordan de brukte koordinatene til å markere start og slutt på fingerreisen sin i forrige økt (vis med fingrene for å minne dem på det). Forklar at koordinatene er der for å være til hjelp når vi skal finne steder på kartet. Be om hjelp til å finne koordinater til ulike ting i klasserommet (døra, lærerens pult, vask osv.), for å sikre at alle har forstått bruken av koordinater.
2. Vis fram et eksempel på en konvolutt med legofigur og loggbok inni. Forklar at hvert par (samme som i økt 1) skal få hver sin slike konvolutt og at de først skal tenke ut et godt gjemmeded for konvolutten sin inne i klasserommet. De får tilgang på tape eller andre festemidler for å kunne gjemme den ekstra godt. Gjemmestedet må holdes hemmelig for resten av klassen. Paret skal bruke kartet sitt til å finne ut koordinatene for gjemmestedet (f. eks D2 eller G7). Koordinatene skal de skrive ned på en post-it-lapp (som også må holdes hemmelig).
3. La hvert par bli enige om gjemmeded for en konvolutt, bruke kartet sitt til å finne koordinatene og skrive ned koordinatene på post-it-lappen.
4. Alle forlater klasserommet med kartet sitt og post-it-lappen. Post-it-lappen leveres (i døra?) til geografen, som skriver koordinatene ned på en liste, og de får utlevert konvolutten sin (med en legofigur og en loggbok oppi).

Steg 5 kan ta litt tid. Når parene har fått konvolutten sin, kan de mens de venter på å få gjemme konvolutten skrive en hyggelig hilsen på 1. side i loggboka, fra paret deres til finnerne av konvolutten. De kan også skrive i loggboka hva dere vil at de som finner konvolutten skal skrive i loggboka (f. eks navn og favoritt-mat, eller navn og en vurdering av hvor vanskelig/lett det var å finne konvolutten). Gjemme-delen kan også kombineres med friminutt (at ett og ett par ropes inn til å gjemme f. eks).

5. Etter tur går gruppene inn i klasserommet og gjemmer konvolutten sin på riktig koordinat.
6. Letingen begynner (i prinsippet kan alle gjøre dette samtidig). Ved større grupper: Vær flere geografer og la parene gå til neste voksen for neste koordinat. Hvert par får en ny legofigur, samt koordinatene fra et annet par. De må bruke klasseromskartet og koordinatene til å finne den gjemte konvolutten. Når de finner den, skal de åpne konvolutten og bytte legofigur. Deretter skal hver elev skrive navnet sitt og datoen (eller det paret vil at de skal skrive) i loggboka. Så skal de (viktig!) gjemme konvolutten tilbake der de fant den. NB! Prøv å både finne og gjemme tilbake uten at andre par merker det!
7. Punkt 7 gjentas med en ny koordinat (ikke ny legofigur). Hvert par bør få finne minst 3 konvolutter – kanskje noen klarer å finne enda mange flere?
8. Til slutt kan hvert par finne sin egen konvolutt og se hvilken legofigur som ligger der nå og hvem og hva som har blitt skrevet i loggboka.

NOTATER